בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו
בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 53-04-25 פתחי ואח' נ' דרוקר ואח'
ע"א 50722-05-25 דרוקר נ' ברדוגו ואח'
ע"א 8250-04-25 ברדוגו נ' דרוקר ואח'

1

המערערים בע"א 53-04-25:

1. נועם פתחי
2. יותם זמרי
3. רדיו גלי ישראל בע"מ
4. גלי הדרום א.ב.נ רדיו 2007 בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד **שלומי וינברג**

נגד

המשיב בע"א 53-04-25:

רביב דרוקר
ע"י ב"כ עו"ד **אורי אדלשטיין** ועו"ד **יונתן ברמן**

משיבים פורמליים:

1. יעקב ברדוגו
ע"י ב"כ עו"ד **צבי גלמן** ועו"ד **ארז פרי**
2. גלי צה"ל - מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד **ליאת גור** ועו"ד **אורנה חורש**

המערער בע"א 8250-04-25:

יעקב ברדוגו
ע"י ב"כ עו"ד **צבי גלמן** ועו"ד **ארז פרי**

נגד

המשיבים בע"א 8250-04-25:

1. רביב דרוקר
ע"י ב"כ עו"ד **אורי אדלשטיין** ועו"ד **יונתן ברמן**

2. גלי צה"ל – מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד **ליאת גור** ועו"ד **אורנה חורש**

3. נועם פתחי
4. יותם זמרי
5. רדיו גלי ישראל בע"מ
6. גלי הדרום א.ב.נ רדיו 2007 בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד **שלומי וינברג**

המערער בע"א 50722-05-25:

רביב דרוקר
ע"י ב"כ עו"ד **אורי אדלשטיין** ועו"ד **יונתן ברמן**

נגד

המשיבים בע"א 50722-05-25:

1. יעקב ברדוגו
ע"י ב"כ עו"ד **צבי גלמן** ועו"ד **ארז פרי**

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו
בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 53-04-25 פתחי ואח' נ' דרוקר ואח'
ע"א 50722-05-25 דרוקר נ' ברדוגו ואח'
ע"א 8250-04-25 ברדוגו נ' דרוקר ואח'

2. גלי צה"ל - מדינת ישראל
3. נועם פתחי
4. יותם זמרי
5. רדיו גלי ישראל בע"מ
6. גלי הדרום א.ב.נ רדיו 2007 בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד **שלומי וינברג**

פסק דין

שלושה ערעורים על פסק דין מיום 2.2.2025 של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט יאיר דלוגין, ת"א 14190-10-21) בסוגיית פיצויים בגין לשון הרע.

במסגרת פסק הדין נקבע כי מר יעקב ברדוגו (להלן: **ברדוגו**) ותחנת הרדיו גלי צה"ל (להלן: **גלי צה"ל**) ישלמו למר רביב דרוקר (להלן: **דרוקר**) ביחד ולחוד 50,000 ₪ ובנוסף ישלם ברדוגו סכום נוסף של 50,000 ₪; עוד נקבע כי מר נועם פתחי (להלן: **פתחי**), מר יותם זמרי (להלן: **זמרי**), המפעילה של "רדיו גלי ישראל" (להלן: **גלי ישראל**) והמפעילה את "רדיו דרום" (להלן: **רדיו דרום**) (להלן שתיהן ביחד: **תחנות הרדיו**) ישלמו לדרוקר יחד ולחוד סך של 50,000 ₪.

כמו כן נפסק כי ברדוגו וגלי צהל ישלמו לדרוקר 10,000 ₪ הוצאות ובנוסף ברדוגו ישלם 10,000 ₪ נוספים; ופתחי, זמרי, ותחנות הרדיו ישלמו לדרוקר הוצאות בסך של 10,000 ₪.

מאמר דרוקר

1. ביום 21.6.21, שבעה ימים לאחר שהוקמה הממשלה ה-36 של מדינת ישראל, הידועה גם כממשלת החילופים של בנט-לפיד, בה כיהן נפתלי בנט תחילה כראש הממשלה ובה מונה ח"כ בנימין גנץ (להלן: **גנץ**) להיות שר הביטחון, פרסם דרוקר מאמר דעה בעיתון "הארץ" ובבלוג שלו, שכותרתו: "עיתונאים, הגיע הזמן לחזור להיות אידיוטים שימושיים". להלן מובא המאמר במלואו (להלן: **המאמר**):

"לפני בחירות אפריל 2019 הועברו אליי הקלטות, שהיו יכולות להביך את בני גנץ. המקור אמר – תקשיב, תתמלל, אבל אל תפרסם בלי אישור שלי. מעת לעת ביקשתי את אישורו. הוא לא אישר, אבל נהג להוסיף שאלה – עקיצה: 'ואם הייתי מאשר, היית מפרסם?'. הסאבטקסט היה ברור. אתה, שרוצה כל כך בהזזתו של נתניהו, תפרסם תחקיר, שיפגע במועמד שאמור להפיל אותו?

זה אפילו לא היה סאבטקסט. 12 שנות נתניהו הלבישו את רוב העיתונאים בגופיות. חלק אדומות, חלק כחולות, לא משנה מה אתה אומר – משנה מה צבע הגופייה שלך. קשה כמעט להיזכר, אבל פעם זה לא היה כך.

עיתונאים שמאלניים פרסמו תחקירים נגד אהוד ברק. עיתונאים תומכי התנתקות פרסמו תחקירים נגד ההתנתקות. מועצת יש"ע פרסמה מודעות עם ציטטות מספר שעפר שלח ואני כתבנו, ציטטות על הקשר בין ההחלטה לפנות את היישובים היהודים בעזה וצפון השומרון לחקירותיו של ראש הממשלה, אריאל שרון. עיתונאים תומכי הסכם עם אבו מאזן, מצצו את דמו של אהוד אולמרט, תחקירים של עיתונאים שמאלניים הפכו לחקירות משטרה נגדו, אפילו לכתב אישום אחד לפחות.

כל הזמן הזה הבנו שאנחנו יכולים להצטייר כאידיוטים שימושיים, אבל היה ברור לנו שהזהות הפרופסיונלית שלנו גוברת על ההעדפה הפוליטית. בתמימותנו גם חשבנו שהרבה מאלו שהיום מתפקדים כשופרות נתניהו, הם אחינו למקצוע. ינון מגל הסתייע בי לתחקיר על אולמרט. מי דמיין שיום יבוא ויתברר שהיינו רק האידיוטים השימושיים שלהם.

בכירים בממשלת אולמרט כמו רוני בר און וחיים רמון אמרו לי בזמן אמת – אתה לא מבין מה שאתה עושה? התחקירים הללו יביאו על כולנו את נתניהו. זה לא היה נראה לי כמו טיעון קביל. ברור שהבנתי, ברור שלא היססתי לרגע. זו בדיוק מהותה של עיתונות, היא נובעת ממחשבה שהעדפה פוליטית יכולה להיות שגויה, שצריך להטיל ספק, גם בעצמנו, שכל מהותו של עיתונאי זה שהוא אמור לאפשר לעובדות לבלבל אותו, שהוא לא נעול על תפיסה אחת של המציאות. כל אחד מאתנו ישב לא פעם מול מקור ששטח סט של עובדות, שסתר את כל מה שפרסמנו במשך שנים. עיתונאי טוב יודע לבלוע את הגאווה הפגועה ולפרסם את העובדות החדשות.

ואז הגיע נתניהו. לא רק שכולנו סומנו, לא די בכך שהוא ניסה לפטר עיתונאים ולסגור כלי תקשורת. לא רק שהוא ניסה להשתיל את העיתונאים החביבים עליו ולייסד כלי תקשורת ידידותיים. ראש הממשלה החל לשבור את כללי המשחק העדינים של דמוקרטיה לא ממש יציבה והכניס רבים מאתנו לדילמה קשה – האם להיות העיתונאי שמפרסם תחקיר על אלכסי נבלני? ייתכן שכל מילה בתחקיר עליו היא אמת, אבל בסופו של יום היא עושה שירות לשליט חסר רחמים ובעייתי כמו פוטין. נתניהו ואנשיו התמחו במכירת אייטמים לעיתונאים החביבים עליהם. לעתים, הם גם מדויקים. לא לפרסם? לפרסם ולהצניע? אין החלטה טובה.

עכשיו יש ממשלה חדשה וראש ממשלה חדש. זה תהליך לא קל לזרוק את החולצה לפח. בחודשים האחרונים לא פעם שמעתי מפוליטיקאי בגוש השינוי אמירות כמו – 'מה אתה

ממליץ?' או 'אבל אל תפרסם את זה, כי זה יפגע בנו'. שמעתי והתכווצתי. הם לא עשו דווקא. הם באמת התרגלו לחשוב שיש לנו חולצה ואנחנו באותה קבוצה. עכשיו זה הזמן לחזור לטמפרטורה הישנה והנכונה.

המקור של הקלטות שקשורות בגנץ סרב בסוף לפרסמן. הוא מסרב עד היום. לפני הבחירות האחרונות התאמצנו מאוד לעשות כתבה ביקורתית על לפיד. גם כאן המקורות לא הסכימו. אולי יסכימו עכשיו. אחרי הכול, גנץ, לפיד, בנט, ליברמן, מיכאלי והורוביץ הם היום השלטון ותפקידנו לחפש אותם, גם אם הצד השני ישמח שחזרנו להיות אידיוטים שימושיים".

ערעור ברדוגו (ע"א 8250-04-25)

תמצית העובדות ותמצית פסק הדין בנוגע לברדוגו וגלי צה"ל

2. העובדות להלן בנוגע לברדוגו וגלי צה"ל יובאו כפי שנכתבו בפסק הדין קמא ואין עליהן מחלוקת.

3. ביום 19.7.21, כחודש לאחר פרסום המאמר הנ"ל של דרוקר, התייחס ברדוגו למאמר במסגרת תכנית הרדיו "וילנסקי את ברדוגו", המשודרת בגל"צ (להלן: **וילנסקי את ברדוגו**).

4. במסגרת התכנית הנ"ל, אמר ברדוגו, בין היתר, את הדברים הבאים, מציטוט תמליל התכנית שצורף כנספח לתביעה (מקום שבציטוט יופיעו שלש נקודות, כדוגמת שלושת הנקודות שלהלן ..., כך זה מופיע גם בתמליל; מקום שיופיעו שמונה נקודות בתוך סוגריים מרובעים כדלקמן [.....] או נקודות לאורך כל השורה, מדובר בסימן לדילוג על קטעים לא רלוונטיים לתביעה כאן; קטעים שסומנו בקו תחתון, הם הקטעים העיקריים, שדרוקר רואה בהם משום לשון הרע כלפיו מצד ברדוגו):

"**ברדוגו:** **"אז בוא תרשה לי להוסיף לך אה... פרשנות אה פרשנות אה... מיוחדת, ופרשנות שגם מגובה בשיחות עם אנשים קרובים ל... אה... לבני גנץ ואנשים מתוך "כחול לבן", התסכול אה... מאוד גדול אצל בני גנץ. גם ברמה האישית. "שונא אדם", כך הוא קרא ליאיר לפיד זה... אה... אה... מצב מאוד מאוד קשה. <u>אבל וזה אבל מאוד גדול, ואת האבל הזה עשה רביב דרוקר בעיתון "הארץ" אה... לפני כשבועיים וחצי ורביב אה... אה... פשוט עשה "הקש בגג". סיפר סיפור שבאמתחתו נמצאים הקלטות, שבמקרה הטוב מבחינתו של בני גנץ יביכו אותו עד מאוד ובמקרה הגג, הקשה מבחינתו יחסלו את הקריירה הפוליטית שלו</u>**

[.....] אנשים קרובים לבני גנץ רואים בזה כמעט אה... חוק מחוק העונשין שמופנה כלפיו. וכל אחד יקח את זה למקום הגדול שלו...

וילנסקי: השאלה ברדוגו האם יש היתכנות עכשיו לעשות צעד שיפרק את הממשלה הזאת.

ברדוגו: אז אני מסביר, ההיתכנות כל זמן ש...

וילנסקי: זה קיים?

ברדוגו: שהחרב מתהפכת שנמצאת אצל רביב דרוקר, כל זמן שהחרב מתהפכת מעל ראשו של בני גנץ, החרב המתהפכת הזו היא מראה כמה בני גנץ מרגיש מאוים, מתוסכל, כמה הוא לא מסוגל ... יש לנו את זה... את ה... סיפור הזה ש... בני גנץ.

וילנסקי: אבל מה הוא יעשה? הוא ילך אה... הוא ילך לממשלה עם ליכוד? מה הוא יעשה?

ברדוגו: בני גנץ... לוקח את ה... אה... אה... החזקת הגרון הזו בכל שיקול פוליטי שלו. אני שומע את זה מהאנשים הקרובים אליו. המאמר של רביב דרוקר מוטב שייקרא בכל מקום. מוטב שייראה בכל מקום. המאמר הזה הוא חרב מתהפכת די מפחידה".

.....

ברדוגו: יניר, אני הייתי מציע שאנחנו נשאל את רביב דרוקר מדוע הם לא אה... מפרסמים את החומרים שיש להם או לחילופין... חקירת משטרה...

.....

ברדוגו: או שחקירת משטרה שתהיה, שתבדוק מה החומרים שמאיימים על ראש ממ... אה... על שר ביטחון...

וילנסקי: שר ביטחון.

ברדוגו: במדינת ישראל. שר הביטחון בעיניי מ-א-ו-י-ם...

וילנסקי: אוקי אמרת את זה...

ברדוגו: מ-א-ו-י-ם.

וילנסקי: כבר עשר פעמים, די. מספיק...

ברדוגו: <u>מאתיים</u>".

5. הקלטת התכנית הנ"ל הועלתה על ידי גלי צה"ל לאתר האינטרנט שלה.

6. למחרת היום, 20.7.21, בתכנית הרדיו "חמש בערב עם אמיר בר שלום ויעקב ברדוגו" (להלן: **חמש בערב**) ששודרה בגל"צ, בה ראיינו בר שלום וברדוגו את העיתונאי עמית סגל, אמר ברדוגו את הדברים הבאים, המצוטטים מתמליל התכנית שצורף כנספח לתביעה (גם כאן מקום שבציטוט יופיעו שלש נקודות, כדוגמת שלושת הנקודות שלהלן ..., כך זה מופיע גם בתמליל; מקום שיופיעו שמונה נקודות בתוך סוגריים מרובעים כדלקמן [.....] או נקודות לאורך כל השורה, מדובר בסימן לדילוג על קטעים לא רלוונטיים לתביעה כאן; קטעים בקו תחתון, הם הקטעים העיקריים, שדרוקר רואה בהם משום לשון הרע כלפיו מצד ברדוגו):

"**ברדוגו: <u>כמה עמית אה... אה... כמה, עמית, המאמר של רביב דרוקר, שבעצם אומר - נמצאים בידי החומרים שאו יביכו אותם או יחסלו לך את הקריירה הפוליטית וברגע האמת אני אוציא אותם... אני שמעתי אנשים מקרבתו של בני גנץ שרואים בזה, בוא נגיד, במקרה הטוב, אחיזה בו בגרון, במקרה היות גרוע, אה... משהו מספר העונשין של...</u>**

עמית סגל: איום.

ברדוגו: <u>סחיטה באיומים</u>.

עמית סגל: תראה, אני מודה שלא קראתי את המאמר ככה ואני (צוחק), גילוי נאות, אין לי שום אה... קשר אה... עם דרוקר ויש לי בוא נגיד, הקשר היחיד זה...

ברדוגו: לא קראת את המאמר? אז תן לי לתת לך אותו בת...

עמית סגל: לא, קראתי.

ברדוגו: בקליפת אגוז.

עמית סגל: קראת את...

ברדוגו: אה...

עמית סגל: **לא. קראתי את המאמר. לא קראתי אותו ככה. קראתי אותו כמו מישהו שרוצה לפרסם והמקור שלו לא נותן לו כדי לא לפגוע ב...ב... ב... באינטרסים של מחנה השמאל. אה... אה... אני חושב שהעניין עם בני גנץ הוא עניין אחר.**

ברדוגו: **אה, נאמר שמה שבמ...**

עמית סגל: **עניין הוא...**

ברדוגו: **<u>בצורה מפורשת, עמית, שהדברים יביכו אותו. שהדברים יכולים לחסל לו את הקריירה. כתב את זה... כתב את זה ואמר, באמת. וזה בדיוק העניין, לא נפרסם. לא נפרסם את החומרים האלה כדי לא לעזור לנתניהו והנה, אם הוא ילך לעזו...</u>**

עמית סגל: **תקשיב...**

ברדוגו: **<u>לעזור לנתניהו, זה יפורסם.</u>**

עמית סגל: **שוב, גם בכוח לא תופסים ממני מחמאות על תפקוד העיתונות ב... (צוחק) בנושא.**

ברדוגו: **לא, אני לא אומר תפקוד. <u>אני אומר שיש לנו שר ביטחון</u>...**

עמית סגל: **יעקב...**

ברדוגו: **<u>מוחזק בגרונו...</u>**

עמית סגל: **אני רק אומר, אם אני זוכר מהמאמר, ה... ה... הטיעון היה, הנה אנו מוכנים לפרסם הכל. זה המקור שלי לא נתן לי. אבל עזוב שנייה את...**

ברדוגו: **נו באמת...**

.....".

7. גם הקלטת התכנית הנ"ל הועלתה על ידי גלי צה"ל לאתר האינטרנט שלה.

8. בגין אמירות אלה דרוקר הגיש לבית משפט קמא תביעה בגין לשון הרע, ובהסתמך על חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: **החוק**), אשר הועמדה על סך של 500,000 ₪ בכל הנוגע לברדוגו וגלי צה"ל. בפני בית המשפט הוצגו ראיות, נוהלו הוכחות והוגשו סיכומים.

9. בפסק הדין בית המשפט קמא ציין שהרקע לתביעה הוא המאמר, שבו ציין דרוקר כי ברשותו הקלטות מביכות הקשורות בבני גנץ אך המקור, שמסר לו את ההקלטות, מסרב לאשר את פרסומן. דרוקר טען כי בפרסומיהם הציגו אותו ברדוגו וגלי צה"ל כמי שסחט וסוחט באיומים את גנץ למטרות פוליטיות.

10. השופט קבע כי הפרסומים שביצע ברדוגו בשתי תכניות רדיו בגלי צה"ל, מהווים לשון הרע מובהקת כלפי דרוקר. בתוכניות אלו ייחס ברדוגו לדרוקר מעשה של "סחיטה באיומים", וטען כי המאמר מהווה "הקש בגג", "חרב מתהפכת" ו"החזקת הגרון" שנועדו לאיים על גנץ כדי להכווין את צעדיו הפוליטיים. הקלטות שתי התוכניות הועלו לאחר מכן על ידי גלי צה"ל לאתר האינטרנט שלה.

11. בית המשפט דחה את "הגנת האמת בפרסום" שטען ברדוגו וקבע שברדוגו ייחס לדרוקר דברים שלא נכתבו במאמר, ובהם הטענה כי החומרים יחסלו את הקריירה של גנץ וכי דרוקר יוציאם "ברגע האמת", אם יעזור לנתניהו להפיל את ממשלת בנט-לפיד.

12. כמו כן נדחתה הגנת הבעת הדעה בתום לב, שכן ברדוגו החסיר בפרסומיו עובדות קריטיות והציג מצג עובדתי מעוות במקום להציג את דברי דרוקר כפי שנכתבו במקור. השופט הדגיש כי הדרישה לתאר אל נכון את העובדות שעליהן מובעת הדעה היא מושכלת יסוד של הגינות בסיסית ודרישה משפטית מחייבת.

13. השופט קבע כי פרסומיו של ברדוגו נעשו "בכוונה לפגוע", דבר המעמיד את הפיצוי הסטטוטורי המקסימלי ללא הוכחת נזק על כפל הפיצוי, בסך של 142,000 ₪. קביעה זו התבססה, בין היתר, על חומרת ההאשמות הפליליות, העובדה שברדוגו יזם את הדיון, וסירובו לתקן את דבריו גם לאחר שהעיתונאי עמית סגל הציג לו בשידור חי את עובדות האמת מהמאמר. השופט ציין עוד כי ברדוגו המשיך לתקוף את דרוקר במסגרת ניהול ההליך המשפטי ולא הביע חרטה על דבריו.

14. אשר לגלי צה"ל, נקבע כי היא נושאת באחריות לפרסומים מכוח סעיף 11 לחוק כמי שאחראית לאמצעי התקשורת. בעוד שעומדת לה הגנה בגין שידור התוכניות בשידור חי שלא הוקלט מראש לפי סעיף 15(12) לחוק, היא נעדרה הגנה לגבי העלאת ההקלטות לאתר האינטרנט שלה, שכן היה עליה לוודא כי אינן כוללות לשון הרע. מאחר שלא הוכחה "כוונה לפגוע" מצד גלי צה"ל אלא רשלנות בלבד, נקבע כי הפיצוי הסטטוטורי המקסימלי נגדה עומד על 71,000 ₪.

15. לצרכי הפיצוי הסטטוטורי, ראה בית המשפט בארבעת הפרסומים של ברדוגו וגלי צה"ל כפרסום אחד המהווה אותה לשון הרע, והעמיד את הפיצוי הכולל בגינם על סך של 100,000 ₪. מתוך סכום זה, חויבה גלי צה"ל לשלם לדרוקר ביחד ולחוד עם ברדוגו סך של 50,000 ₪, ואילו

ברדוגו חויב לשלם לבדו סכום נוסף של 50,000 ₪. בנוסף, חויבו ברדוגו וגלי צה"ל בהוצאות שכר טרחת עו"ד בסך 10,000 ₪ ביחד ולחוד, וברדוגו חויב לבדו בסך של 10,000 ₪ נוספים, לצד תשלום חלק יחסי מאגרות בית המשפט (20% לנתבע 1 ו-10% לנתבעת 2).

תמצית טענות ברדוגו בערעור

16. בית המשפט נעתר להרחבת חזית פסולה בתצהירו של דרוקר, ואף הוסיף וייצק תוכן משלו לפרסום המקורי הנטען. החלטה זו הרחיבה את עילת התביעה באופן ניכר מעבר לפרסומים הספציפיים שתחם דרוקר בכתב תביעתו, ובכך פגעה קשות בזכותו של המערער להתגונן כראוי.

17. בית המשפט שגה בקביעתו כי על מנת שפרסום ייחשב כהבעת דעה, חלה על המפרסם חובה מקדמית להקריא או לפרסם את היצירה או המאמר עצמם. דרישה זו מטילה נטל בלתי סביר ובלתי ריאלי על עיתונאים בתוכניות אקטואליה ברדיו, שבהן מוקצבות דקות בודדות בלבד לשיח דינמי בין פרשנים פוליטיים. פסק הדין יצר בכך סתירה מובנית, שכן אילו הדברים שנאמרו מהווים הבעת דעה, הם נותרים כאלה ללא תלות בהקראת המקור לפניהם.

18. יש לפעול על פי הפסיקה העדכנית של בית המשפט העליון ברע"א 817/23 **עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר**, 30.5.2023 (להלן: **פס"ד חוזה חדש**) הקובעת כי בעניינים אקטואליים ופוליטיים תהא נטייה לראות בדברים שנאמרו כהבעת דעה ולא כקביעת עובדה. במקום זאת, ביסס בית המשפט את הכרעתו על פסיקה ישנה ושאינה רלוונטית לנסיבות העניין הנוכחי. ניתוח הדברים בפסק הדין נעשה בצורה "קרה" ומבודדת, ללא בחינת התמונה הכוללת המשתקפת כלפי האדם הסביר שנחשף לשידור החי.

19. הדברים שנאמרו בשידור לא היוו המצאה או "סקופ", אלא שיקפו דעה רווחת בציבור באותה עת לפיה מאמרו של דרוקר הכיל "סאבטקסט" ומסר מאיים המופנה כלפי שר הביטחון דאז, בני גנץ. בהתאם לע"א 4534/02 **רשת שוקן בע"מ נ' אילון לוני הרציקוביץ'**, פ"ד נח(3) 558, 4.3.2004 (להלן: **פס"ד הרציקוביץ'**) משהפרסום מהווה הבעת דעה לגיטימית על עניין ציבורי פוליטי, הוא אינו יכול להיחשב כפרסום לשון הרע, וכלל אין צורך להידרש לשאלת תום הלב. כמו כן, קיים פער משפטי מהותי בין הטענה כי המערער "הטעה" את הציבור לבין עילת תביעה עצמאית ונפרדת של לשון הרע.

20. בית המשפט התעלם מהיותו של דרוקר איש ציבור מוכר המרבה לפרסם פרסומים עוקצניים, משתלחים ובוטים, לרבות ביחס לברדוגו עצמו אותו כינה בעבר "מושחת" ו"מאכער על". בהתאם להלכה העדכנית, יש בפרסומים קודמים אלה של הניזוק כדי להחליש את עילת תביעתו ולצמצם את גובה הפיצוי למינימום. פסק הדין אף התעלם מסירובו של דרוקר לחשוף את

ההקלטות הנטענות במאמרו במסגרת הליכי הגילוי, ובכך מנע את הוכחת הטענה כי מדובר בסיפור כזב וכי הגנת האמת בפרסום עומדת לברדוגו.

21. הקביעה לפיה ברדוגו פעל "בכוונה לפגוע" היא מרחיקת לכת, נעדרת תשתית ראייתית פוזיטיבית ומעוררת אי-נוחות רבה. הוכחת רכיב נפשי זה מצריכה מארג ראיות פוזיטיביות חד-משמעיות, אשר אינו קיים בתיק זה שבו הסתמך התובע על תצהירו הבודד בלבד.

22. נוכח הפער המשמעותי בין הסכום שנתבע על ידי דרוקר (סך של 1,000,000 ₪) לבין הסכום שנפסק לטובתו בסופו של יום, שגה בית המשפט קמא משחייב את ברדוגו בהוצאות במקום לפסוק הוצאות לטובתו.

23. יש לציין שגלי צה"ל לא הגישה ערעור על פסק הדין קמא ומבחינתה פסק הדין חלוט.

תמצית תשובת דרוקר לערעור ברדוגו

24. פסק דינו של בית המשפט קמא מבוסס היטב עובדתית ומשפטית, ולא נפלה בו כל שגגה המצדיקה את התערבות ערכאת הערעור. הפרסומים המשמיצים ייחסו לדרוקר מעשה סחיטה נפשע ומאפיונרי של שר הביטחון דאז, ח"כ בני גנץ, תוך שימוש בביטויים קשים כגון "סחיטה באיומים", "מאפיה סיציליאנית" ו"החזקת גרון".

25. ברדוגו אינו זכאי להגנת הבעת הדעה בתום לב, שכן הוא נמנע מלהציג את תמצית העובדות הנכונות מהמאמר. ברדוגו יצר ערפל ועיוות עובדתי מכוון, כאשר ייחס לדרוקר איומים וסחיטה, תוך השמטת העובדה הקריטית שהמקור שהעביר את ההקלטות התנגד לפרסומן וכי דרוקר עצמו קרא לעיתונאים לפרסם מידע ללא שיקול פוליטי. מאחר שהדברים שנאמרו לא הוכחו כאמת, לא עומדת לברדוגו גם הגנת אמיתות הפרסום לפי סעיף 14 לחוק.

26. קביעת בית המשפט קמא לפיה הפרסומים נעשו "בכוונה לפגוע" מבוססת כדין על שקריותם המודעת של הפרסומים והתעקשותו של ברדוגו להשמיץ את דרוקר גם לאחר שהעיתונאי עמית סגל הסתייג מהעובדות שהציג בשידור. ברדוגו בחר להתעקש על גרסתו השקרית בתוכנית, תוך ביטול ושלילה של דברי העיתונאי עמית סגל אשר ניסה להציג בפניו את העובדות הנכונות מתוך המאמר. התנהלות זו, לצד הסירוב לתקן את הדברים או להתנצל עליהם גם במהלך ניהול ההליך המשפטי, מלמדת על כוונה ברורה לפגוע בדרוקר. טענותיו של ברדוגו בדבר חיסיון מקורות נדחו בצדק, שכן הדיון נסב על תוכן המאמר הגלוי לעין ולא על תחושותיו הסובייקטיביות של ח"כ גנץ. כמו כן, נדחתה הטענה בדבר הרחבת חזית, הואיל וכתב התביעה המקורי הכיל את מלוא התמלילים וההתייחסויות לתוכניות הרלוונטיות.

27. גובה הפיצויים שנפסקו לחובת ברדוגו בסך 100,000 ₪ (מתוכם 50,000 ₪ לחובתו בלבד) הוא נמוך באופן משמעותי ואינו משקף את חומרת הפגיעה. בית המשפט קמא שגה כאשר ראה בשני הפרסומים השונים משום "פרסום אחד", בניגוד למבחן "הבמה" ו"זהות הנמענים" שנקבע ברע"א 2855/20 **פלונית נ' פלוני** (6.10.2022) (להלן: **פס"ד פלונית**). במסגרת הערעור שכנגד יתבקש בית המשפט לחייב את ברדוגו במלוא סכום התביעה בסך 500,000 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד הגשת התביעה.

דיון והכרעה בע"א 8250-04-25 ברדוגו

28. הסוגיה הראשונה שמעלה ברדוגו היא שאין המדובר כלל בלשון הרע משום שדבריו היו בגדר הבעת דעה מותרת. לעניין זה הוא מפנה לפסק הדין הרציקוביץ ולפס"ד חוזה חדש.

29. כדי לקבוע שמדובר בהבעת דעה צריך שזו תהיה הבעת דעה ולא קביעת עובדות שאינן נכונות. לעניין זה ניתן להביא את פסק הדין שניתן לאחרונה בבית המשפט העליון (מפי כב' השופט אלכס שטיין) רע"א 65005-03-26 **ניסים ואטורי נ' מרדכי הררי** (12.8.2026) (להלן: **פס"ד ואטורי**) בו נערכה אבחנה בין הבעת דעה לגיטימית לבין לשון הרע. באותו מקרה נדונו מילים שבית המשפט מכנה "**ביטויי התפר**" (מושחת, שקרן, עבריין וכיוצא באלה) ה"**יושבות על תפר שמחבר התבטאויות אשר נופלות בגדר "דעה" להתבטאויות בעלות משמעות עובדתית**". כך מובא בפסק הדין ואטורי פסק דין ממדינת טקסס שקבע כי בשיח הרגיל ביטויים כמו "מושחת" (corrupt) נתפסים, לרוב, כמפנים לעובדות אשר כוללות מעשים עבריינים או מושחתים המיוחסים לאדם עליו נאמרו הדברים, ועל כן הם עולים כדי לשון הרע (סעיף 10 לפס"ד ואטורי).

וכן נכתב שם:

"דברי "דעה", כשמם כן הם, מבטאים את דעתו הסובייקטיבית של אומרם ותו לא. הם אינם מתארים את המציאות כהווייתה, ועל כן אינם נופלים בגדרם של אמת או שקר. כפועל יוצא מכך, הבעות דעה, הנתפשות ככאלה על ידי מי שקורא או שומע אותן, אינן יכולות, ככלל, להגיע כדי "לשון הרע". זאת, מאחר שבמטריה המשפטית שבה עסקינן הדברים נקבעים דרך עיני האדם הסביר – "הבריות", עליהן מדבר סעיף 1(1) לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (ראו: דנ"א 2121/12 פלוני נ' דיין-אורבך, פ"ד סז(1) 667, 858 (2014)).

עיקרון ההפרדה בין דעה לעובדות אינו בגדר חסר גבולות ונטול סייגים. הבעת דעה, כמו ביטוי עובדתי, יכולה אף היא להגיע כדי לשון הרע במצבי קצה. אולם, בגדרם של דיני לשון הרע קיימת נטייה ברורה לא לראות בהבעת דעה גרידא משום לשון הרע – זאת, במובחן מביטויים

המתיימרים לקבוע עובדה מכפישה (ראו: רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ זוהר, פסקה 18 (30.5.2023) (להלן: עניין עמותת חוזה חדש); וכן חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר ובועז שנור דיני לשון הרע: הדין המצוי והדין הרצוי 97 (מהדורה שנייה מורחבת 2019))" (סעיף 12 לפס"ד ואטורי).

30. על פי עקרון זה אך ברור הוא שבמקרה זה אנו עוסקים בסוגיה שהיא עובדתית לחלוטין, דהיינו קביעה של ברדוגו, שדרוקר כתב מאמר ובו הוא ציין כי בידיו חומרים מביכים על בני גנץ אשר הוא ישתמש בהם אם גנץ יחבור לנתניהו ויפרק את ממשלת בנט-לפיד. אין זכר לכך במאמר. לכן מדובר בעובדות ולא בהבעת דעה בלבד. משדבריו של ברדוגו כלל לא נמצאים במישור של הבעת דעה אלא בקביעת עובדות, הרי שאין כל נפקות לפס"ד הרציקוביץ'. על פי פס"ד ואטורי גם ביטוי כמו מושחת יכול להוות לשון הרע אם כך יתפרשו אצל האדם הסביר באותן נסיבות, קל וחומר ציון עובדה לא נכונה, כפי שנעשה במקרה זה, שדרוקר כתב מאמר כדי לסחוט פוליטיקאי.

31. לפיכך ניתן לקבוע שדבריו של ברדוגו בשתי התכניות מהוות לשון הרע כפי שקבע בית המשפט קמא.

32. טענה נוספת שיש לבחון היא כי הדברים נאמרו כפרשנות בלבד למאמר ולכן זו הבעת דעה. לעניין זה נטען כי ברדוגו מיד בתחילת דבריו אומר "**אז בוא תרשה לי להוסיף לך אה... פרשנות אה פרשנות אה... מיוחדת, ופרשנות שגם מגובה בשיחות עם אנשים קרובים ל... אה... לבני גנץ ואנשים מתוך "כחול לבן**"" – נטען ש מכך שברדוגו אומר בתחילת הדברים את המילה "פרשנות", ניתן להבין שכל שנאמר בהמשך הוא רק פרשנות של ברדוגו למאמר, ולא מה שנכתב במאמר. נראה מהקשר הדברים שלא כך הוא. המילים פרשנות נאמרות בתחילת הקטע ללא כל קשר למאמר וללא הקשר אליו ומיד אחרי המילים "פרשנות" מופיעים משפטים על בני גנץ ויחסו ליאיר לפיד. רק בהמשך מתחיל הדיבור על המאמר שפורסם ונאמר על המאמר שהוא "**מחזיק את שר הביטחון בגרון**", מהווה "**חרב מתהפכת**" מעל ראשו ושר הביטחון "**מרגיש מאויים**" משום שבמאמר נכתב שאם שר הביטחון גנץ יצא ממשלת החילופים ויחבור לנתניהו החומרים המביכים אודותיו יפורסמו, כאשר לכל הנ"ל אין זכר במאמר. מכאן שאמירת המילים "פרשנות" בתחילת הקטע אינה בהקשר הדברים, אינה מתייחסת אליהם, ולכן אינה יכולה לסייע לברדוגו.

33. טענה נוספת היא, שלו פעל בית משפט קמא על פי אמות המידה של פס"ד חוזה חדש, כי אז היה קובע שעסקינן בהבעת דעה. ולא היא. אכן פס"ד חוזה חדש קבע כי האמירה " **חייל בכיר בארגון**

הפשע של נתניהו שלא מפסיק להסית ולשקר" היא במקרה זה ובהקשר שבו נאמרו הדברים בגדר הבעת דעה בלבד. ומנחה השופט סולברג כך:

"**הנה כי כן, על מנת להבחין בין עובדה לדעה, יש להרכיב את משקפיו של 'האדם הרגיל': "מה שקובע לעניין ההבחנה [בין דעה לעובדה] הוא האופן שבו הדברים נתפסים על ידי האדם הסביר הקולט אותם: כמסקנה אישית-סובייקטיבית של המפרסם או כנתון עובדתי המתאר את המציאות" (גנאים, קרמניצר ושנור, עמוד 91; להרחבה נוספת ראו את מכלול הדיון שם, בעמודים 90-92)**" (סעיף 20 לפסק הדין).

אולם פס"ד חוזה חדש אינו מסייע במקרה הנדון, משום שאינו עוסק באותה מטריה. לא מדובר בביטוי מכפיש כזה או אחר שנאמר כלפי אדם במטרה לחדד ביקורת על דרך ההפרזה (כגון: "חייל בכיר בארגון הפשע" או "מאפיונר" או "מושחת"), שניתן לראות בה בהקשר מסוים הבעת דעה, גם אם בסגנון משתלח שאינו ראוי, כפי שכתבה כב' השופטת יעל וילנר בפס"ד חוזה חדש. אולם במקרה הנוכחי לא מדובר בביטוי מכפיש כזה או אחר אלא בטענה עובדתית מובהקת, לפיה במאמר שכתב דרוקר הוא איים על שר הביטחון לפרסם נגדו חומרים אם יעזוב את ממשלת בנט-לפיד. האם נכתב כך או אחרת במאמר זו עובדה. ככל שהדברים מוצגים כעובדה ולא כפרשנות הרי שזו לשון הרע משום שהדברים לא נכתבו. העובדה שהדברים לוו על ידי ברדוגו בביטויים ציוריים המדגישים על דרך ההפרזה את האיום שבדברים, כגון "מחזיק בגרונו", מחזיק "חרב מתהפכת" וכיו' אינה הופכת את לוז האמירה של ברדוגו, שהיא אמירה עובדתית, שיש או אין לה בסיס במציאות (האם נכתב כך במאמר אם לאו) להבעת דעה גרידא. היות ולא נכתב כך במאמר והיות ולא הייתה הסתייגות שמדובר בפרשנות אישית של המדבר בלבד ללא שהדברים נכתבו במפורש הרי שהאדם הסביר, שלא ילך לקרוא את המאמר (שנאמר בחילופי הדברים שפורסם בעיתון "הארץ", שממילא פתוח למנויים בלבד), יראה בכך עובדה, ולכן זו לשון הרע ולא הבעת דעה.

34. כל הנאמר לעיל, נאמר למעלה מן הנדרש להכרעה המוצדקת של בית המשפט קמא כי כדי לזכות בהגנת "הבעת הדעה" היה על ברדוגו להביא לצד הבעת הדעה את העובדות מתוך המאמר שעליהן מסתמכת הבעת דעתו, ורק לאחר מכן להציג את דבריו כפרשנות (ראו סעיפים 44-47 לפסק הדין). בית המשפט קמא מביא בסעיף 61 לפסק הדין ציטוטים מפסקי דין מרובים המבהירים שוב ושוב כי כדי שהדברים יחשבו הבעת דעה "**על המפרסם לגולל לפחות את העובדות העיקריות שעליהן מושתת הבעת דעתו**" (ד"נ 9/77) **חברת החשמל לישראל נ' הוצאת עיתון "הארץ"** (1978); "**חייבת להיות בכל פרסום, המבקש לחסות בצל כנפי סעיף 15(4), הפרדה ברורה בין תיאור העובדות ובין הבעת הדעה על אותן עובדות. עצם הערבוב בין שני מרכיבים אלה עלול לערפל את הכתוב ולאפשר 'הגנבת' עובדות בלתי-נכונות משמיצות אל**

תוך הבעת הדעה". וכן "**ככלל, יכול פרסום להיחשב כהבעת דעה אם דברי המפרסם נוסחו בו כהבעת דעה; אם צוינו על-ידיו עובדות האמת שעליהן סמך את דעתו; אם הקפיד להבחין בין העובדות לבין-דעתו ואם קיימת זיקה סבירה בין עובדות האמת לבין הודעה שגיבש על יסודן**" (ע"א 323/98) **שרון נ' בנזימן (2022)**, פס' 18 לחוו"ד הש' מצא, והדברים ידועים (ראו גם בספרו של אורי שנהר, **דיני לשון הרע**, מהדורת 2024, בעמוד 623 סעיף 21.3.3, להלן: **ספרו של שנהר**). במקרה הנדון לא נעשתה כל הפרדה כזו ולא הובאו העובדות מתוך המאמר עליהן מסתמך המפרסם, ולו באופן קצר ותמציתי בלבד, אלא מיד נזרקה לחלל האוויר מה שהמפרסם מבקש שנקבע שהוא הבעת דעה.

35. ומכאן לטענה, שלא ניתן במסגרת שיחה שכזו ברדיו להביא דברים מדויקים והדבר מטיל נטל בלתי סביר ובלתי ריאלי על עיתונאים בתוכניות אקטואליה, שבהן מוקצבות דקות בודדות בלבד לשיח דינמי בין פרשנים פוליטיים. ובכן, אין מנוס. העובדה שמדובר בשיח דינמי של פרשנים פוליטיים או מגישים בתוכניות רדיו או טלוויזיה אינה פוטרת מאמירת אמת או מניהול השיח תוך הבחנה בין עובדה ובין הפרשנות הניתנת לעובדה, כפי שקובעים פסקי הדין מקדמת דנא. בלא הבחנה כזו אין אפשרות להבדיל בין עובדה ובין מה שאינו כזה. יתר על כן, מי שהוא שדרן קבוע ובעל ניסיון, וכך הדבר לגבי ברדוגו, בוודאי מצופה ממנו לדעת זאת ולפעול באופן כזה. ראו והשוו ת"א (שלום ת"א) 20471-09-23 **יוסי לנגוצקי נ' יעקב ברדוגו** (15.9.2026), ת"א (שלום פ"ת) 45140-03-23 **ברק כהן נ' יהודה שלזינגר** (26.8.2026), תאד"מ (שלום ראשל"צ) 58476-05-24 **רחמים בן יהודה נ' גיא פלג** (30.8.2026).

36. לאור כל האמור לעיל, אין מקום להתערב בקביעה של בית משפט קמא כי ברדוגו ביצע לשון הרע בשני הפרסומים.

37. אשר לפיצוי, הרי שיש לדון בשאלה האם היה מקום לקבוע לגבי ברדוגו "כוונה לפגוע" לפי סעיף 7א(ג) לחוק. לאחר בחינת נימוקי בית משפט קמא וניתוחו מסעיף 192 ועד 204 לפסק הדין, הרי שאנו מוצאים שלא נפלה טעות בדרך הילוכו של בית משפט קמא ואין מקום להתערב בהכרעה זו. במיוחד יש להפנות לכך: שעסקינן בשני פרסומים; שמר עמית סגל הפנה את שימת ליבו של ברדוגו בשידור השני לכך שלא זה מה שנאמר במאמר, אך ללא כל שינוי בעמדה; שלא נלקחה אחריות לאחר קבלת התביעה ולא הובעה כל התנצלות.

38. סוף דבר, יש לדחות את ערעור ברדוגו ולחייב אותו בגין הערעור בסך של 15,000 ₪ הוצאות לטובת דרוקר.

ע"א 53-04-25 ערעור פתחי, זמרי, ותחנות הרדיו

תמצית העובדות ותמצית פסק הדין בנוגע לפתחי, זמרי, ותחנות הרדיו

39. כחודש וחצי מהפרסום השני של ברדוגו, ביום 19.8.21, בתכנית האקטואליה היומית "פתחי וזמרי בעם", המשודרת ברדיו "גלי ישראל" ו"ברדיו דרום", ראיינו פתחי וזמרי את חבר הכנסת (והיום גם שר החינוך) יואב קיש מסיעת הליכוד (להלן: **קיש**).

40. במסגרת התכנית הנ"ל, אמרו פתחי וזמרי, בין היתר, את הדברים הבאים, המצוטטים מתמליל התכנית שצורף כנספח לתביעה (גם כאן מקום שבציטוט יופיעו שלש נקודות, כדוגמת שלושת הנקודות שלהלן ...., כך זה מופיע גם בתמליל; מקום שיופיעו שמונה נקודות בתוך סוגריים מרובעים כדלקמן [.....] או נקודות לאורך כל השורה, מדובר בסימן לדילוג על קטעים לא רלוונטיים לתביעה כאן; קטעים שסומנו בקו תחתון, הם הקטעים העיקריים, שדרוקר רואה בהם משום לשון הרע כלפיו מצד פתחי וזמרי):

"**זמרי:** **שאלה אחרונה שאני חייב לשאול אותך, כי אני שומע את זה מכל מיני מקומות, מקורות. אני גם רואה למשל את בני גנץ ובנימין נתניהו אתמול בסרטון אה... מחויך אה... ב... שבע ברכות של חבר הכנסת יעקב אשר, אם אני לא טועה. תגיד, אתה חושב שבני גנץ בסוף זה מישהו שישים סוף לממשלה הזאת אם הוא ירגיש שהיא מסוכנת ביטחונית?**

.....

יואב קיש: **[.....] אה... אני לא יודע. יש עליו לחץ ציבורי עצום. יש לו "הקש בגג" מרביב דרוקר, שאומר שאם הוא ילך אי פעם עם נתניהו אז הוא יפרסם עליו אה... את מה שאוסרים עליו כרגע לפרסם...**

זמרי: **אמ...**

יואב קיש: **אני לא יודע. אני מאוד מקווה שלפחות בני גנץ יישאר לו, באמת את ה... בסך הכל אדם אה... אני חושב שהוא רואה את טובת ישראל ואת היושרה הבסיסית... ולהבין שאם האירוע הזה יהפוך להיות אירוע בלתי נשלט, מה שלצערי קרה בקורונה, ואני רואה את זה קורה לנגד עינינו וקורה גם בנושא הביטחוני, אז הוא לא יישאר עם חיבוק ידיים. אני מאוד מקווה ש... אה...**

פתחי: **באיזה טבעיות אנחנו מדברים על עיתונאי שמאיים על פוליטיקאי בכיר שמחזיק אותו באזור רגיש אה... אה... שאם הוא יעשה צעד פוליטי מסוים, העיתונאי יפרסם...**

זמרי: **כן.**

יואב קיש: **חד וחלק...**

פתחי: **באיזה רוגע ושלווה... תקשיב, זה... באמת , סיציליה...**

יואב קיש: **דרוקר אמר את זה בצורה הכי ברורה ו... אני אומר אה... אתה יודע, מה אני יכול להגיד, חוץ מזה שזה אירוע מטרוף ושזה משפיע עלינו בכל הרמות האפשריות ואני מקווה כשזה יגיע, חס וחלילה, כי כשזה הגיע לקורונה, אנחנו... מכרו אותנו בקבינט הקורונה. והם לא עשו כלום וראינו שהעסק לא התנהל. אני מאוד מקווה... ואין לנו, דרך אגב, את המידע שאנחנו מקבלים מקבינטים ביטחוניים. זה יותר ממודר. אני מאוד מקווה ששם לפחות האינטרס של ביטחון ישראל הוא יהיה האינטרס המוביל ולא האינטרס הפוליטי.**

פתחי: **מאפיה, מאפיה סיציליאנית. תקשורת שמנהלת מדינה.**

זמרי: **חבר הכנסת יואב קיש, הליכוד, תודה רבה לך.**

פתחי: **תודה.**

יואב קיש: **תודה רבה, תודה.**

זמרי: **השיחה הזאת מוקלטת, אגב.**

פתחי: **כן, כן. אה... חבל".**

41. אין חולק כי תחנות הרדיו העלו את ההקלטה של התכנית הנ"ל לאתר האינטרנט שלהן.

42. בנוסף לכך פרסמו תחנות הרדיו באתר האינטרנט שלהן ולצד ההקלטה הנ"ל, פראפרזות של דברי קיש, פתחי וזמרי מהתכנית, הנוגעות למאמר של דרוקר (מובהר כי גם הקטעים שהובאו באתר כאמור מתוך התכנית במרכאות, הן פראפרזות ולא ציטוט מדויק של מה שנאמר בתכנית, אם כי זהים במהותם וההבדל בין הניסוחים הוא טכני ולא מהותי).

43. להלן, אפוא, הדברים שפרסמו תחנות הרדיו באתר האינטרנט שלהן, בדיוק כפי שפורסמו, תחילה הכותרת בגופן מודגש וגדול ולאחר מכן קטעים נוספים בגופן רגיל לא מודגש (בקו תחתון מודגש החלק שבגינו תובע דרוקר):

"**ח"כ יואב קיש: "יש לגנץ הקש בגג מדרוקר, שאומר שאם ילך אי פעם עם נתניהו אז הוא יפרסם עליו את מה שיש לו. דרוקר אמר זאת בצורה הכי ברורה, זה אירוע מטורף שמשפיע בכל הרמות האפשריות".**

פתחי וזמרי בעם

יותם זמרי לח"כ יואב קיש: האם לדעתך גנץ ישים סוף לממשלה אם ירגיש שהיא מסוכנת ביטחונית?

קיש: יש לגנץ הקש בגג מדרוקר, שאומר שאם ילך אי פעם עם נתניהו אז הוא יפרסם עליו את מה שיש לו. דרוקר אמר זאת בצורה הכי ברורה, זה אירוע מטורף שמשפיע בכל הרמות האפשריות.

פתחי: מאפיה, תקשורת שמנהלת מדינה".

44. נטען שגלי ישראל ורדיו דרום גם העלו את ההקלטה של התכנית לחשבון הטוויטר שלהן וכן פרסמו בו את הציוץ הבא, כאשר זמרי עשה בחשבון הטוויטר שלו ריטוויט של הציוץ. להלן הציוץ:

"**זמרי לח"כ @YoavKisch: האם לדעתך גנץ ישים סוף לממשלה אם ירגיש שהיא מסוכנת ביטחונית?**

קיש: יש לגנץ הקש בגג מדרוקר, שאומר שאם ילך אי פעם עם נתניהו אז הוא יפרסם עליו את מה שיש לו. דרוקר אמר זאת בצורה הכי ברורה, זה אירוע מטורף שמשפיע בכל הרמות האפשריות.

פתחי: מאפיה, תקשורת שמנהלת מדינה".

45. ביום 20.8.21 פנה דרוקר אל המערערים בדרישה לפרסום התנצלות ותיקון ולתשלום פיצוי כספי. כתוצאה מכך התפתחו התכתבויות בין הצדדים ומשלא לקחו אחריות, הגיש דרוקר את התביעה נגדם.

46. לאחר שמיעת הוכחות והגשת סיכומים ניתן פסק הדין.

47. בפסק הדין קמא נקבע כי דברי זמרי ופתחי מהווים לשון הרע במובהק לפי החוק, שכן ייחוס מעשה של סחיטה באיומים, איום לא חוקי או התנהגות מאפיונרית לעיתונאי עלול להשפילו ולפגוע במקצועו ובמשלח ידו. המסקנה כי הפרסומים מהווים לשון הרע עולה גם מפרסומי המערערים עצמם, אשר הגדירו את התנהלותו של דרוקר כ"סחיטה באיומים" וכ"התנהגות מאפיונרית". לפיכך נקבע כי השאלה שעומדת לדיון אינה האם פורסמו דברי "לשון הרע", אלא האם עומדת למערערים הגנה כלשהי מפני הפרסומים.

48. השופט קמא דחה את הטענה להגנת הבעת הדעה בתום לב לפי סעיף 15 לחוק. נקבע כי פתחי וזמרי נמנעו לחלוטין מלתאר את מה שדרוקר באמת כתב במאמרו (לפיו הוא מעוניין לפרסם את החומרים המביכים על גנץ אך מנוע מכך רק בשל סירובו של המקור), ותחת זאת הציגו מצג לא נכון לפיו דרוקר מאיים על גנץ. כתוצאה מכך, נוצר מצב שבו מאזין סביר הבין מדבריהם כי דרוקר אכן כתב במאמר שהוא יפרסם את החומרים בניגוד לאיסור אם גנץ ילך עם נתניהו, למרות שדרוקר לא כתב דברים אלו.

49. בנוסף, נקבע כי לא עומדת הגנת האמת בפרסום לפי סעיף 14 לחוק, מאחר שאין כל אמת בטענה שדרוקר איים על גנץ במאמרו. לגבי תחנות הרדיו, נקבע כי הן נושאות באחריות אזרחית לפרסומים מכוח סעיף 11(א) לחוק כמי שאחראיות לאמצעי התקשורת. נפסק כי הגנת השידור החי לפי סעיף 15(12) אינה עומדת להן לגבי העלאת הקלטות התוכנית לאתרי האינטרנט ולטוויטר שלהן, שכן פעולות אלו בוצעו לאחר שהסתיים השידור החי והיה עליהן לוודא שאין בהן לשון הרע.

50. לעניין גובה הפיצוי הסטטוטורי, השופט קבע כי לצרכי הפיצוי יש לראות בששת הפרסומים כפרסום אחד, אך התחשב בריבוי הפרסומים בפועל במסגרת קביעת גובה הפיצוי. בית המשפט קבע כי לא הוכחה "כוונה לפגוע" מצידם, בין היתר מאחר שפתחי וזמרי לא יזמו את השיחה על המאמר (ח"כ קיש העלה את הנושא), לא ניתנה להם הזדמנות לתקן בזמן אמת, ופתחי אף גילה הכרה מסוימת בטעותו בחקירתו הנגדית. משום כך, תקרת הפיצוי הסטטוטורי המקסימלי ללא הוכחת נזק בעניינם עמדה על סך של 71,000 ₪ במקום כפל הפיצוי.

51. בסופו של דבר, בהתחשב בחומרת הפרסומים ותפוצתם הרחבה מחד, ומאידך בהיעדר כוונה לפגוע ובלקיחת האחריות החלקית של פתחי, העמיד בית המשפט את הפיצוי שישלמו פתחי, זמרי ותחנות הרדיו על סך של 50,000 ₪ ביחד ולחוד. בנוסף, חויבו לשלם ביחד ולחוד שכר טרחת עורך דין בסך של 10,000 ₪ וכן חלק יחסי של 10% מאגרות בית המשפט.

טענות פתחי, זמרי ותחנות הרדיו

52. בית משפט קמא שגה שגיאות מרכזיות הן בעצם חיובם בלשון הרע והן ביחס לגובה הפיצוי שנפסק. לטענתם, פסק הדין אינו עומד בקנה אחד עם ההלכה המנחה בפסק הדין חוזה חדש, ונעדר כל התייחסות אליו. עוד נטען כי לא נעשה איזון נכון בין חופש הביטוי, העיתונות והבעת הדעה ובין הטענה לפגיעה בשם טוב.

53. דבריהם הוצגו במנותק מהקשרם המקורי, כחילופי דברים ספונטניים בין שני פובליציסטים במסגרת שיח רדיופוני ותוכנית אקטואליה. לשיטתם, "האדם הסביר" או "האדם מן הישוב" המאזין לתוכנית מבין היטב כי מדובר בהבעת דעה ופרשנות לגיטימית לסיטואציה, ולא בתיאור עובדתי. נטען כי הביטויים הציוריים שבהם השתמשו, כגון "מאפיה סיציליאנית", מהווים מטאפורות ואלגוריות מוכרות ולא קביעת עובדה קשיחה.

54. בנוסף, המערערים זכאים להגנת תום הלב וסיווג הפרסום כעובדות הוא טעות, המתעלמת מההגנות שבסעיפים 15(2), 15(3), 15(4) ו-15(6) לחוק. המערערים מדגישים כי האמינו בלב שלם באמינות הדברים וכי עמדה להם חובה חברתית ומקצועית להביע את ביקורתם. כמו כן, נטען כי בית המשפט הפך עצמו ל"עורך עלי" בקביעתו כי ניתן היה לתאר את מאמרו של המשיב בתוך דקה אחת על השעון.

55. קיימת בהחלט פרשנות אלטרנטיבית סבירה ואפשרית למאמרו של המשיב ("עיתונאים, הגיע הזמן לחזור להיות אידיוטים שימושיים"), לפיה פרסום דבר קיומן של קלטות מביכות על בני גנץ תוך הימנעות מפרסומן מהווה ניסיון להלך אימים או "סחיטה באיומים". לטענתם, שגה בית המשפט כשקיבל כ"כזה ראה וקדש" את טענת המשיב לפיה "מקור עלום" לא התיר לו לפרסם את הקלטות, טענה שלא נתמכה בראיות. הם מפנים לכך שגם גורמים וגולשים אחרים פירשו את מאמר המשיב באותו אופן עוד לפני השידור נשוא התביעה.

56. לחלופין, גובה הפיצוי שנפסק (סך של 50,000 ₪) גבוה ומבוקש להפחיתו עד כדי איונו. לטענתם, דרוקר הוא דמות ציבורית ועיתונאי שנוי במחלוקת הנתפס כבלתי אובייקטיבי בקרב קהלים רחבים בימין, ומשכך ראוי להקנות משקל מועדף לחופש הביטוי על פני שמו הטוב. עוד מודגש כי המשיב כשל מלהוכיח נזק ממשי כלשהו כתוצאה מהפרסומים.

57. היה מקום להחיל את הקלות הפיצוי הקבועות בסעיף 19(1) לחוק, שכן הפרסום היה חזרה על דברי חבר הכנסת יואב קיש תוך נקיבת מקורו, וכן בסעיף 19(2) לחוק מאחר שהיו משוכנעים באמיתות דבריהם. כמו כן המשיב עצמו נוהג להשתמש בביטויים "מאפיוזיים" דומים כלפי

יריביו הפוליטיים, דבר המעיד על חוסר תום לב בהגשת התביעה. לשיטתם, הותרת פסק הדין על כנו תיצור "אפקט מצנן" שלילי ומזיק על השיח הציבורי והתקשורת החופשית בישראל.

טענות התשובה של דרוקר בערעור

58. המערערים פרסמו לשון הרע חמורה ושקרית נגד דרוקר, שכן הם ייחסו לו מעשה סחיטה נפשע ומאפיונרי של שר הביטחון דאז, חה"כ בני גנץ. הפרסומים השקריים הציגו מצג כוזב לפיו דרוקר איים על שר הביטחון בפרסום חומרים מביכים כדי להכווין את צעדיו הפוליטיים, תוך שימוש בביטויים קשים דוגמת "סחיטה באיומים" "מחזיק באזור רגיש" ו"מאפיה סיציליאנית".

59. בניגוד מוחלט להאשמות המערערים דרוקר כלל לא איים על שר הביטחון או סחט אותו במאמר אלא הבהיר במפורש כי הוא מנוע מלפרסם את ההקלטות, אך ורק משום שהמקור שהעבירן התנגד לפרסום והתמיד בסירובו. אדרבה, דרוקר קרא במאמר לחבריו העיתונאים לפעול ללא שיקולים פוליטיים ולפרסם כל מידע שראוי לפרסום עיתונאי, ללא קשר להעדפותיהם הפוליטיות ולהשלכותיו של הפרסום.

60. המערערים אינם זכאים ליהנות מהגנת הבעת הדעה בתום לב לפי סעיף 15(4) לחוק. על פי ההלכה הפסוקה, תנאי סף לקיומה של הגנה זו הוא הצגת עיקרי עובדות האמת שעליהן מבוססת הדעה בצורה מדויקת ומבלי לערבב ביניהן. המערערים נמנעו לחלוטין מלהציג את העובדות כפי שנכתבו במאמר, השמיטו את העובדה הקריטית בדבר סירוב המקור, ויצרו אצל המאזין הסביר רושם מטעה לפיו דרוקר ביצע מעשה עבריני.

61. הניסיון להסתמך על דברי המרואיין חה"כ קיש כדי להשלים את התשתית העובדתית החסרה נדחה בצדק על ידי בית המשפט קמא. גם חה"כ קיש לא הציג תיאור עובדתי מינימלי נכון של המאמר, אלא ייחס לדרוקר איומים שלא נכתבו במאמר. מאחר שהמערערים הטיחו האשמות עובדתיות קשות ולא הציגו כל מקור עובדתי אמיתי אחר מלבד המאמר עצמו, הרי שגם הגנת אמיתות הפרסום לפי סעיף 14 לחוק אינה עומדת להם.

62. ההסתמכות של המערערים על פסק הדין חוזה חדש היא שגויה ומתעלמת מהשוני המהותי שבין שני המקרים. בעניין זוהר נדונה אמירה כללית וערטילאית שהובנה כסגנון דיבור מטפורי המביע דעה פוליטית גרידא. בענייננו, לעומת זאת, המערערים הציגו תיאור עובדתי, קונקרטי וספציפי של עבירת סחיטה באיומים המיוחסת לעיתונאי שמאיים על פוליטיקאי באמצעות חומרים המצויים ברשותו.

63. הטענות בדבר תחושותיו של חה"כ גנץ או קיומן של הקלטות אינן רלוונטיות כלל, שכן דרוקר לא נתבע בשל פרסומים ביחס לתחושותיו של גנץ אלא בגין ייחוס מעשה של סחיטה פלילית במאמרו. שום עדות של מקור עיתונאי מסביבתו של חה"כ גנץ אינה יכולה לשנות את מה שכתוב שחור על גבי לבן בלשון המאמר. דרוקר לא נדרש להוכיח את אמיתות מאמרו, והנטל להוכיח את אמיתות הפרסום המשמיץ רבץ כולו לפתחם של המערערים.

64. בית משפט קמא שגה דווקא בכך שפסק לחובת המערערים פיצויים נמוכים באופן משמעותי מהמתבקש בנסיבות העניין. החלטת בית המשפט לראות בריבוי הפרסומים בתחנות הרדיו, באתרי האינטרנט וברשת X כ"פרסום אחד" מהווה יישום מוטעה של ההלכה בעניין פלונית (רע"א 2855/20). על פי מבחן "זהות הנמענים" ומבחן "הבמה", היה מקום לפסוק פיצוי סטטוטורי נפרד בגין כל פלטפורמה ובמה תקשורתית שונות שאליהן נחשפו קהלים נפרדים.

65. הסכום שנפסק יחד ולחוד (סך של 50,000 ₪) אינו מגיע אף למלוא סכום הפיצוי הסטטוטורי ללא הוכחת נזק בגין פרסום יחיד, העומד כיום על כ-82,500 ₪ בקירוב. כמו כן, שגה בית המשפט קמא כשנמנע מלקבוע כי פרסומי המערערים נעשו בכוונה לפגוע, דבר שהיה מחייב פסיקת כפל פיצוי סטטוטורי. לאור זאת, דרוקר יבקש במסגרת ערעור מטעמו לתקן את המעוות ולחייב את המערערים במלוא סכום התביעה בסך 500,000 ₪.

דיון והכרעה בע"א 53-04-25

66. לאחר עיון בטענות בערעור זה, נראה כי אין מקום להתערב בהכרעת בית משפט קמא.

67. בתכנית הרדיו של פתחי וזמרי, פתחי אמר כך: "**מאיים על פוליטיקאי בכיר שמחזיק אותו באזור רגיש אה... אה... שאם הוא יעשה צעד פוליטי מסוים, העיתונאי יפרסם**", זמרי מסכים איתו; ובהמשך פתחי קובע: "**תקשיב, זה... באמת , סיציליה...**" ומסיים: "**מאפיה, מאפיה סיציליאנית. תקשורת שמנהלת מדינה**". מכאן שגם פתחי, בהסכמת זמרי, אומר במפורש כי דרוקר מאיים על גנץ שאם הוא יעשה צעד מסוים הוא יפרסם עליו חומרים. עובדה זו לא מופיעה כלל במאמר. יתירה מכך בפי פתחי וזמרי, הדבר מוצג כעובדה שדרוקר אמר זאת לגנץ ואף ללא כל הקשר למאמר, שבכלל לא מוצג בפני השומעים, אלא כלשון הרע בפני עצמה. אמירה משמיצה ללא ניסיון אפילו להפנות למאמר. הצגת האיום כעובדה מוכחת. זוהי לשון הרע באופן ברור. ושוב גם כאן לא הביטויים המופרזים של "החזקה במקום רגיש" "מאפיה" וכיו' הם העיקר, אלא עצם האמירה כדבר שבעובדה שדרוקר איים על גנץ, דבר שהוכח שאין לו כל אחיזה במאמר או במציאות. לפיכך, פס"ד חוזה חדש אין לו כל רלוונטיות לעניין זה. מכאן, שהאמירות של פתחי וזמרי, שהסכים עמו, מהוות לשון הרע ואין למערערים כל הגנה, כפי שקבע בית המשפט קמא.

68. ככל שנטען שמדובר בפרשנות אפשרית למאמר, הרי שצריך היה לומר זאת במפורש בשיח שניהלו השניים, והואיל והם כלל לא סיפרו למאזינים על קיומו של המאמר, הרי שבוודאי שלא טרחו להביא את העובדות ואז לפרש אותן על פי פרשנותם, אלא להציגן כעובדה בלבד.

69. גובה הפיצוי בפני עצמו במקרה זה הוא על הצד הנמוך ובוודאי שאין מקום להתערב בו הערעור זה.

70. לפיכך, הערעור נדחה והמערערים בע"א 30-04-25 ישלמו יחד ולחוד לדרוקר הוצאות הערעור בסך של 15,000 ₪.

ע"א 50722-05-25 ערעור דרוקר

טענות דרוקר בערעור

71. ערעור דרוקר מתייחס לסוגיית הפיצוי.

72. בית המשפט קמא שגה כאשר קבע כי פרסומי כל אחת משתי קבוצות הנתבעים מהווים "פרסום לשון הרע אחד" לצורך פסיקת פיצוי סטטוטורי ללא הוכחת נזק. לשיטתו, בהתאם למבחני העזר שנקבעו בפס"ד פלונית, מדובר בפרסומים נפרדים שנעשו במועדים שונים ועל גבי במות שונות הפונות לנמענים שונים. במות אלו כוללות תכניות רדיו נפרדות בשידור חי, העלאת הקלטות לאתרי האינטרנט של התחנות, ופרסומים ייעודיים ברשת X (טוויטר לשעבר).

73. טענה מרכזית נוספת היא שבית המשפט קמא פסק לחובת הנתבעים סכומי פיצוי נמוכים באופן משמעותי ביחס למתבקש, וזאת על אף שקבע כי פרסומיהם מחייבים פיצוי מהותי בשל חומרתם והיקף חשיפתם. המערער טוען כי בשל חומרת ההשמצות והחשיפה הרחבה, לא הייתה כל סיבה שלא לפסוק לזכותו את מלוא סכום הפיצוי המותר בחוק ללא הוכחת נזק בגין כל פרסום ופרסום. סכומי הפיצוי ללא הוכחת נזק עומדים על כ- 82,500 ₪, וכפל הסכום הזה (כ- 165,000 ₪) אם הוכחה כוונה לפגוע.

74. כמו כן, המערער מלין על הקביעה שלא הוכחה "כוונה לפגוע" בפרסומי המשיבים 3-6 (נועם פתחי, יותם זמרי ותחנות הרדיו גלי ישראל ורדיו דרום). הוא מסביר כי המשיבים הללו החריפו והעצימו את הדברים השקריים, ייחסו לו אופי פלילי תוך שימוש בביטויים קשים כמו "מאפיה סיציליאנית", ולא לקחו אחריות או הסירו את הפרסומים מהרשת. בנוסף, תחנות הרדיו 5-6 דלו במכוון את התוכן המשמיץ מתוך התוכנית ופרסמו אותו באופן ספציפי באתריהן וברשת X, פעולה המלמדת על כוונה לפגוע ולא על רשלנות גרידא.

75. לסיכום, דרוקר עותר לקבלת מלוא סכום התביעה בסך של 1,000,000 ₪ (500,000 ₪ כלפי כל אחת משתי קבוצות הנתבעים), בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד הגשת התביעה. בנוסף, הוא מבקש לתקן את פסיקת ההוצאות בערכאה קמא ולפסוק לטובתו הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין מתאימים בשתי הערכאות.

תמצית תשובת הצדדים

76. ברדוגו בתשובתו חזר בעיקר על טענותיו בערעור שהגיש (ע"א 8250-04-25) תוך שציין שערעורו של דרוקר הוא ערעור סרק חסר בסיס, המהווה מהלך טקטי שנועד לשמש משקל נגדי לערעור העיקרי והמוצדק שהגיש ברדוגו. לראיה, דרוקר לא הגיש ערעור עצמאי אלא רק ביום 20.05.25, לאחר הגשת הערעור העיקרי, כסוג של הגנה על דרך של קיזוז. משכך, קבלת הערעור העיקרי וביטול פסק הדין קמא ייתרו ממילא את הדיון בערעורו של דרוקר וישללו ממנו כל פיצוי.

הטענה כי מדובר בפרסומים נפרדים היא שגויה וחסרת בסיס, שכן סעיף 7א(ד) לחוק איסור לשון הרע קובע במפורש כי תובע לא יקבל פיצוי ללא הוכחת נזק בשל אותה לשון הרע יותר מפעם אחת. בפסק הדין המנחה בעניין פלונית התווה בית המשפט העליון שלושה מבחני עזר עיקריים, משלימים ומשולבים זה בזה לצורך סיווג הפרסום כפרסום אחד או כפרסומים נפרדים לצורך פסיקת פיצויים סטטוטוריים. המבחן הראשון בוחן את תוכן הפרסומים ומידת הדמיון ביניהם; המבחן השני בוחן את הזמן שחלף מפרסום לפרסום; והמבחן השלישי בוחן את זהות הנמענים והבמה שעל גביה נעשו הפרסומים.

יישום מבחנים אלו על המקרה הנדון מוביל למסקנה חד-משמעית כי מדובר בפרסום אחד בלבד, כפי שקבע בצדק בית משפט קמא. באשר למבחן התוכן, דרוקר עצמו ראה בתוכן הפרסומים בשני השידורים כמקשה אחת במסגרת סעיף 35 לכתב תביעתו, ואף מצא לנכון להגיש תביעה אחת נגד כל המשיבים יחדיו בטענה כי מדובר בפרסומים הדומים מאוד באופיים ובתוכנם.

באשר למבחן השני, דבריו של ברדוגו נאמרו בסמיכות זמנים הדוקה ביותר, כאשר בין השידור הראשון לשידור השני חלף פרק זמן קצר ביותר של 48 שעות בלבד. בהתאם להלכה הפסוקה, ככל שחלף זמן קצר יותר בין פרסום אחד למשנהו, הנטייה היא לראות בכל אחד מהפרסומים הללו כפרסום אחד לצורך מסלול הפיצוי הסטטוטורי.

לבסוף, יש לדחות את טענת דרוקר כי אי-התקיימותו המלאה של המבחן השלישי, שעניינו זהות הנמענים, הופכת את השידורים לפרסומים שונים. מדובר במבחנים משולבים השלובים זה בזה,

ואין במבחן יחיד שלא התקיים במלואו כדי להשליך על העניין כולו, מה גם שקיימת מחלוקת כנה בפסיקה ודעת מיעוט של השופטת ברק ארז המסתייגת ממבחן זה

עוד טען שבכל הנוגע לטענת דרוקר כי יש לראות בשידורים "פרסומים שונים" ולפסוק פיצוי נפרד, מדובר בעמדה המנוגדת לדין ולפסיקה. בהתאם לסעיף 7א(ד) לחוק, תובע לא יקבל פיצוי ללא הוכחת נזק בשל אותה לשון הרע יותר מפעם אחת. בצדק קבע בית משפט קמא כי בנסיבות העניין מדובר ב"פרסום אחד", שכן השידורים נאמרו בסמיכות זמנים של 48 שעות בלבד והיו בעלי דמיון מהותי בתוכנם.

77. גלי צה"ל השיבה לערעור וטענה כי בכל הנוגע למספר הפרסומים, צדק בית המשפט קמא בהסתמכו על דברי בית המשפט בפס"ד פלונית לפיהם יש לראות בפרסומים הנטענים כפרסום אחד. שני הפרסומים מושא התביעה, שתוכנם היה דומה, פורסמו יום אחרי יום ובשניהם מדובר באותה תכנית ערב ומעל אותה במה, ומשכך לא חלה הרחבת תפוצה לקהל חדש אלא מדובר בהמשך ישיר לאותו פרסום ראשוני.

הכרה בכל פרסום חוזר באותו ערוץ כפרסום עצמאי תוביל לתוצאה בלתי צודקת ובלתי מידתית, שתאפשר לתובע להגדיל את הפיצוי באופן מלאכותי חרף העובדה שאין שינוי אמיתי בהיקף הפגיעה. גישה זו אינה מתיישבת עם תכליותיו של החוק, ובפרט סעיף 7א לחוק, שנועד להעמיד מסגרת מאוזנת בין הזכות לשם טוב לבין חופש הביטוי והעיתונות.

באשר לגובה הפיצוי, פסק הדין מצוי במסגרת מתחם הסבירות ומבוסס על ממצאים עובדתיים שנקבעו לאחר שמיעת הראיות. קביעת שיעור הפיצוי ללא הוכחת נזק נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט אשר שקל כדין את חומרת הייחוס הפלילי, את היקף התפוצה, ואת היעדר כוונת הזדון מצד המשיבה 2 לצד הסרת הפרסומים. פסיקת סכום הפיצוי המרבי באופן אוטומטי שמורה למקרים חריגים בלבד, ואינה מוצדקת בענייננו, בפרט נוכח הפער הבלתי מידתי בין סכום התביעה המקורי בסך 1,000,000 ₪ לסכום שנפסק.

נוסף על כך, בעת קביעת גובה הפיצוי יש ליתן משקל למעמדו של המערער כאיש ציבור שעיסוקו כרוך בביקורת ופרשנות, דבר המשפיע על גובה הפיצוי שיפסק לזכותו. למערער, בשונה מאדם פרטי, עומדים אמצעים ונגישות רבה לכלי התקשורת המאפשרים לו לפרסם בקלות תגובה, הבהרה או פרסום נגדי באחת הפלטפורמות העומדות לרשותו. פסיקת פיצויים גבוהים במקרה זה עלולה ליצור "אפקט מצנן" אשר יפגע בחופש הביטוי ובאפשרות לקיים שיח ציבורי נוקב.

78. בתשובת פתחי זמרי ותחנות הרדיו הם מבקשים לדחות את ערעורו של דרוקר ומציינים כי ערעור זה הוגש באופן מלאכותי ופסול אך ורק כדי "לאזן" את ערעורם המוצדק של המשיבים

על עצם החבות וגובה הפיצוי שנפסק לחובתם. לטענתם, פסק הדין של בימ"ש קמא שגה לחומרה דווקא כאשר פסק לחובתם פיצוי בסך של 50,000 ₪, וזאת ללא התחשבות ראויה במעמדו של דרוקר כדמות ציבורית שנויה במחלוקת ובכך שלא הוכח כל נזק ממשי מן הפרסום.

בכל הנוגע לקביעת בית המשפט קמא כי הפרסומים השונים מהווים "פרסום אחד" לצורך הפיצוי הסטטוטורי, נטען כי קביעה זו מבוססת כדין על הלכת פלונית (ע"א 2855/20). מבחני העזר של תוכן הפרסומים הזהה, סמיכות הזמנים של הפרסום באותו היום וזהות הנמענים הדומה מובילים למסקנה ברורה כי מדובר במסכת אחת של "אותה לשון הרע". דרוקר לא עמד בנטל להוכיח שונות כלשהי בזהות הנמענים וקהלי היעד של הפרסומים השונים, אשר כולם כוונו לאותו קהל מאזינים וגולשים של התחנה.

לבסוף, נטען כי בצדק קבע בית המשפט קמא שלא הוכחה "כוונה לפגוע" המצדיקה כפל פיצוי, וכי התערבות ערכאת הערעור ברכיב זה צריכה להיות מצומצמת במיוחד. פתחי וזמרי לא יזמו את השיחה בנושא אלא הגיבו בזמן אמת לדברי השר קיש, לא ניתנה להם הזדמנות לתקן את דבריהם בשידור, והתנהלותם עולה לכל היותר כדי רשלנות גרידא ולא כוונה לפגוע.

דיון והכרעה בע"א 50722-05-25

79. הדיון בערעור זה יתמקד בסוגיית "הפרסומים" ופרשנות פס"ד פלונית לנושא זה.

80. לעניין זה מסכם אורי שנהר בספרו (סעיפים 26.11.19 עד 16.11.23) כי בפס"ד פלונית הוכרעה מחלוקת שקדמה לפס"ד פלונית, כאשר מצד אחד, הוצגה גישה שלפיה פרסומים בעלי תוכן זהה או דומה הם בגדר "אותה לשון הרע", ולכן ניתן לפסוק בגינם פיצוי סטטוטורי אחד בלבד; מצד אחר, הוצגה גישה שלפיה כל מעשה פרסום נפרד עשוי להצדיק פיצוי נפרד, גם כאשר תוכן הפרסומים זהה או דומה. בית המשפט העליון בפס"ד פלונית קבע דרך ביניים: ניתן לפסוק יותר מפיצוי סטטוטורי אחד בגין כמה מעשי פרסום, אך מספר הפרסומים כשלעצמו אינו קובע את מספר הפיצויים. יש לבחון את מאפייני הפרסומים ואת היחס ביניהם, ובעיקר את מידת העצמאות של כל פרסום לעומת הקרבה שבינו לבין הפרסומים האחרים. לכן, השאלה המקדימה אינה רק כמה פרסומים בוצעו, אלא האם קיימת הצדקה לראות בכל אחד מהם פרסום נפרד לעניין המסלול הסטטוטורי. מבחני העזר שנקבעו בפסק הדין נועדו לסייע בהכרעה, אך אינם מחליפים את שיקול הדעת השיפוטי ואינם יוצרים נוסחה מכנית.

81. <u>מבחן העזר הראשון</u> הוא תוכן הפרסומים ומידת הדמיון ביניהם. כאשר הפרסומים זהים בתוכנם, הנטייה היא לראות בהם אותה לשון הרע. כאשר תוכנם שונה לחלוטין, הנטייה היא לראות בהם פרסומים נפרדים, שכל אחד מהם עשוי להקים זכאות לפיצוי סטטוטורי נפרד.

הקושי מתעורר במקרי הביניים, שבהם הפרסום המאוחר דומה לפרסום הקודם אך אינו זהה לו. לפי הסיכום של שנהר, דעת הרוב מפי השופט סולברג בוחנת את הפגיעה השיורית שנוצרה בפרסום הנוסף: אם הפרסום החדש מוסיף רכיב משמעותי או מחריף את הפגיעה, קיימת נטייה לראות בו פרסום נפרד; אם אינו מוסיף דבר מהותי, קיימת נטייה לראות בפרסומים פרסום אחד. כלומר, יש לבחון אם הפרסום המאוחר יצר פגיעה נוספת ועצמאית, או רק חזר על המסר שכבר נמסר.

82. מבחן העזר השני הוא מבחן הזמן. הכלל הוא "**ככל שחלף זמן רב יותר, בין פרסום אחד למשנהו, הנטייה תהיה לראות כל אחד מהפרסומים הללו, כפרסום נפרד, לגבי המסלול הסטטוטורי וכך גם להפך**". יש להדגיש כי לאור מבחן העזר השני ניתן להכיר בפרסום מאוחר כפרסום נפרד לעניין הפיצוי הסטטוטורי גם אם תוכנו זהה לחלוטין לתוכן הפרסום הקודם. הנימוק לכך הוא שפרסום מאוחר, המעלה מתהום הנשייה פרסום קודם ומעורר שדים מרבצם, עשוי לגרום לפגיעה נוספת "**לאחר שהפרסום הקודם נדחק במידה מסוימת מן התודעה**" ו"**לחשוף הפרסומים העדכניים לנמענים חדשים, שלא נחשפו קודם לכן לפרסומים הקודמים**".

83. "בפרשת פלונית נחלקו שופטי ההרכב בשאלה האם נוסף על שני מבחני העזר שאוזכרו לעיל יש להיעזר במבחן עזר שלישי הנוגע ל"במה" שבה נעשו הפרסומים ול"זהות הנמענים". השופט סולברג קבע, בדעת הרוב, כי יש לבחון את הבמה שעל גביה נעשו הפרסומים ואת הגורמים שנחשפו להם. לשיטתו, ככל שניתן להוכיח קיומה של שׁוֹנוּת בין זהות הנמענים, מפרסום לפרסום, הנטייה תהיה לראות כל אחד מהפרסומים, כפרסום נפרד לגבי המסלול הסטטוטורי וכן להפך.

ביישמו מבחן זה קבע השופט סולברג כי יש לראות פרסומים שנעשו בדף הפייסבוק של הנתבעת, בהפרש של ימים ספורים זה מזה ושתוכנם היה דומה, פרסום אחד, אך יש לראות בפרסום בעל תוכן דומה שפרסמה הנתבעת בדף פייסבוק של קהילת פייסבוק גדולה, זמן קצר לאחר פרסום הדברים בדף שלה, פרסום נפרד המזכה בפיצוי סטטוטורי נפרד ונוסף. השופטת וילנר הצטרפה לעמדתו זו של השופט סולברג.

שופטת המיעוט ברק ארז, הצביעה על הקשיים העקרוניים והיישומיים במבחן הבמה וזהות הנמענים וציינה כי לטעמה "בדרך כלל כאשר מדובר בפרסומים שתוכנם דומה ואשר פורסמו בתוך פרק זמן קצר .... לא ניתן לומר כי השוני בבמה או בנמעני הפרסומים, כשלעצמם, יצרו פגיעה נבדלת, המצדיקה שלא לראות בהם לשון הרע אחת...". עם זאת, השופטת ברק ארז סייגה את עמדתה וציינה "כי אינני שוללת באופן גורף את האפשרות שיהיו קיימים מקרים חריגים שבהם ניתן יהיה להראות באופן מובהק כי במת הפרסום הנוספת יצרה חשיפה

איכותית שונה לפרסום, כך שניתן יהיה לראות בפרסום בה משום "לשון הרע" נפרדת". כך למשל לשיטתה פרסום בשפה שונה או פרסום לקהילה בעלת מאפיינים מיוחדים עשוי להיחשב לפרסום נפרד. השופטת ברק ארז יישמה את גישתה בכך שהציעה לראות בכל הפרסומים אשר הנתבעת באותה פרשה פרסמה בפייסבוק בסמיכות זמנים פרסום אחד לעניין הפרסום הסטטוטורי (ולא שניים, כפי שקבע השופט סולברג) אף שפורסמו בשני דפי פייסבוק נפרדים, ויש להניח שגם הגיעו לנמענים שונים" (סעיף 26.11.22 לספרו של שנהר).

84. סיכומו של דבר, שלדעת הרוב בפס"ד פלונית, קיימים שלושה מבחנים: תוכן, זמן וכמות הבמות והנמענים.

85. נבחן את הפרסומים של ברדוגו וגלי צה"ל על פי מבחנים אלה.

86. אשר למבחן התוכן, הרי התוכן של שני הפרסומים הוא דומה והזמן שחלף הוא יום אחד (התכנית הראשונה ביום 19.7.2021 והשנייה ביום 20.7.2021). השאלה המכריעה היא שאלת הבמות והנמענים. בהנחה שאותם נמענים פחות או יותר מאזינים לתכנית זו מידי יום וכפי שציין ברדוגו בחקירתו הנגדית לתכניות אלה האזינו כ- 350,000 מאזינים מידי יום (עמוד 40 שורה 26 לפרוטוקול), הרי שאין בין שתי התכניות הבדל מבחינת הרחבת הנמענים או במה שונה.

87. אולם בכך לא סגי ויש לבחון את ה"במה" של אתר האינטרנט. התכניות המוקלטות הועלו לאתר האינטרנט של גלי צה"ל ויש מקום לבחון האם בכך לא ניתנת במה חדשה וקהל מאזינים אחר וחדש. כפי שנקבע בהלכת פלונית, שפרסום בדף פייסבוק של קהילת פייסבוק גדולה מהווה במה נוספת, כך גם פרסום באתר האינטרנט של התחנה מהווה במה נוספת. שהרי זו בדיוק המטרה של העלאת התכנית לאתר האינטרנט: מי שלא נחשף לשידור הישיר יוכל להאזין בזמנו הפנוי ומדובר לרוב בקהל חדש ונוסף (למעט מספר מצומצם שאולי יבקשו לשמוע תכנית חדשות אקטואלית בשנית). לפיכך, נראה שמדובר בבמה נוספת וקהל נוסף והיה מקום לתת פיצוי נוסף בגין כך.

88. כך גם אשר להעלאת התכנית של פתחי זמרי באתר האינטרנט של תחנות הרדיו. יש לראות בכך פרסום נוסף שמיועד לקהל חדש שלא שמע את התכנית בשידור החי ומבקש לשמוע אותה בזמנו החופשי.

89. יחד עם זאת, דרוקר לא הוכיח כמה אנשים מאזינים לאותן תכניות במסגרת האינטרנט והנטל מוטל עליו כמוציא מחברו, מכאן שלא הוכחה מידת הנזק שגרמו לו הבמות הנוספות. אך בוודאי שנזק כלשהו נגרם בשל החשיפה לקהלים נוספים.

90. אשר ליתר הטענות הנוגעות להיותו של דרוקר איש ציבור והתבטאויותיו, הרי שהדברים הובאו בחשבון במסגרת הסכום שנפסק לו בבית משפט קמא, שהוא נמוך מהמכסימאלי האפשרי, ואין מקום להתערב בכך.

91. לפיכך, יש מקום להגדיל את הפיצוי שנפסק לדרוקר, כך שנראה בפרסומים באינטרנט כ"פרסום" נוסף אחד לכל אחת מן הקבוצות (אחד לברדוגו וגלי צה"ל ואחד לפתחי, זמרי ותחנות הרדיו), אולם משום שלא הוכחה כמות הנחשפים לאותם פרסומי אינטרנט, הרי שהסכום שייפסק יהיה נמוך מזה שנפסק בגין הפרסום בבית משפט קמא ויעמוד על סך נוסף של 30,000 ₪ מברדוגו וגלי צה"ל יחד ולחוד ו- 30,000 ₪ מפתחי זמרי ותחנות הרדיו יחד ולחוד.

92. המשיבים ישלמו לדרוקר יחד ולחוד הוצאות ערעור זה בסך של 15,000 ₪.

93. אשר לטענת דרוקר כי להתערב בפסיקת ההוצאות בבית משפט קמא הרי שידועה ההלכה שאין מקום להתערב בפסיקת הוצאות של בית משפט קמא ששמע את התיק אלא במקרים נדירים ביותר ומקרה זה אינו נמנה עליהם.

סוף דבר

94. **ע"א 8250-04-25** – נדחה וברדוגו ישלם לדרוקר 15,000 ₪ הוצאות הערעור.

הסכום הנ"ל ישולם מתוך הערובה שהפקיד ברדוגו לדרוקר באמצעות בא כוחו.

יתרת הערובה על פירותיה תשוב לברדוגו באמצעות בא כוחו.

95. **ע"א 53-04-25** – נדחה ופתחי, זמרי גלי ישראל ורדיו דרום ישלמו יחד ולחוד לדרוקר הוצאות הערעור בסך 15,000 ₪.

הסכום הנ"ל ישולם מתוך הערובה שהפקידו המערערים לדרוקר באמצעות בא כוחו.

יתרת הערובה על פירותיה תשוב למערערים באמצעות בא כוחם.

96. ע"א **50722-04-25** מתקבל חלקית, כך שברדוגו וגלי צה"ל ישלמו יחד ולחוד לדרוקר 30,000 ₪ נוספים על מה שנפסק בפסק הדין קמא; ופתחי, זמרי, גלי ישראל ורדיו דרום ישלמו גם הם 30,000 ₪ נוספים על מה שנפסק בפסק הדין קמא.

כמו כן כל המשיבים ישלמו יחד ולחוד לדרוקר הוצאות ע"א 50722-04-25 בסך של 15,000 ₪.

הערובה שהפקיד דרוקר על פירותיה תושב לו באמצעות בא כוחו.

97. המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לב"כ הצדדים.

98. המזכירות תגרוס את תיקי הנייר.

ניתן היום, ב' כסלו תשפ"ז, 12 נובמבר 2026, בהעדר הצדדים.

המחוזי ת"א
* נאמן למקור *
5312702952

עינת רביד, שופטת **אב"ד**	**נפתלי שילה, שופט**	**יחזקאל אליהו, שופט**